

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Мария Георгиева Казанджиева - доцент в професионално направление "Право (Публична администрация)" в МВБУ, член на научното жури, определено със Заповед № 56 от 20 март 2020 г. на ректора на Висшето училище по застраховане и финанси (ВУЗФ) – София

относно: материали, представени за участие в конкурс за заемане на академична длъжност 'професор' по област на висше образование 3 „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.6. "Право (Финансово и данъчно право)" във Висшето училище по застраховане и финанси

В конкурса за академичната длъжност „професор“, обявен в Държавен вестник, бр. 94 от 29.11.2019 г., и на интернет страница на Висшето училище по застраховане и финанси за нуждите на Академичният съвет на ВУЗФ, като кандидат участва доц. д-р Любка Младенова Ценова от Висшето училище по застраховане и финанси.

1. Общо представяне на процедурата и кандидата

1.1. Със Заповед № 56 от 20 март 2020 г. на ректора на Висшето училище по застраховане и финанси (ВУЗФ) – София, съм определена за член на научно жури за провеждане на конкурс за заемане на академична длъжност 'професор'. Конкурсът е обявен в Държавен вестник, бр. 94 от 29 ноември 2019 г., и на интернет страница на ВУЗФ. Конкурсът се провежда за заемане на академична длъжност във ВУЗФ. Конкурсната длъжност е в професионално направление "Право (Финансово и данъчно право)" от област на висше образование „Социални, стопански и правни науки“.

В законоустановения срок са подадени документи за участие в конкурса от един единствен кандидат - доц. д-р Любка Младенова Ценова, която и понастоящем е член на академичния състав на висшето училище, назначена в него на длъжността „доцент по право“ по трудово правоотношение, считано от 5 март 2019 г. Г-жа Любка Ценова е представила всички изискуеми за участие в конкурса документи. Видно от тях е, че като кандидат тя отговаря на всички условия, включително на минималните национални изисквания за заемането на академичната длъжност 'професор', предвидени в ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и правилника на висшето училище, с оглед на което е допусната до оценяване от научното жури.

Предвид на това, че предходната академична длъжност „доцент“ е присъдена на г-жа Любка Ценова през януари 2012 г., в съставения от нея Списък на публикации за участие в конкурса са включени непериодични и периодични издания и научни съобщения единствено за периода 2012 – 2020 г. Кандидатът е представил за оценяване в процедурата за присъждане на академичната длъжност „професор“ публикуван монографичен труд „Жалбата в данъчното производство“, както и други нейни оригинални научни разработки, представляващи общо: една книга, един учебник, седем научни статии и доклади от научни конференции и четири научни съобщения. Всички представени публикации са в областта на финансовото и данъчното право, и затова отговарят на конкурсната длъжност. Кандидатът е представил и общо седем самостоятелни учебни пособия и помагала в електронен формат по учебните дисциплини, по които преподава в ВУЗФ: „Международно данъчно право“, „Трудово и осигурително право“ и „Търговско право“.

1.2. Заявеното участие на доц. д-р Любка Ценова в настоящата конкурсна процедура за професор по финансово и данъчно право е естествен резултат от цялостната професионална, академична и творческа кариера на кандидата. Завършила висшето си образование по специалност „Право“ в Юридическия факултет на СУ „Кл. Охридски“ през 1973 г., г-жа Любка Ценова е съдия-изпълнител в Софийския районен съд в продължение на пет години, след което работи като главен юрисконсулт в БАН. Следващите близо тридесет години от нейния служебен стаж са изцяло в администрации на изпълнителната власт (в Министерството на финансите и в Министерството на правосъдието) и на Народното събрание, като акцент в нейната работа по изпълнение на заеманите както експертни, така и ръководни длъжности е подпомагането на нормотворческия процес чрез участие в изготвянето на законопроекти, проекти на подзаконови актове и на становища по тях, включително в областта на финансовото и данъчното право. Постоянно съпътстващ нейната практика на юрист в публичния сектор е интересът на г-жа Любка Ценова към правната наука и университетското преподаване. През 1998 г. тя придобива образователна и научна степен „доктор“ след проведена свободна докторантура и на основа на защитен дисертационен труд „Правен режим на данъка върху добавената стойност“. Кандидатът има над тридесет години преподавателска дейност по правни дисциплини (Данъчно право, Трудово и осигурително право, Право на европейския съюз и др.) в различни висши училища – Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов,

Бургаски свободен университет, Нов български университет, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград, Международното висше бизнес училище – Ботевград, и Висшето училище по застраховане и финанси – София, където работи както като хоноруван преподавател, така и заемайки академичните длъжности „главен асистент“ и „доцент“. Г-жа Любка Ценова има подготвени във връзка с университетското преподаване поредица учебници и учебни помагала, включително в електронен формат, като в настоящата процедура тя е представила рецензирани разработки по Международно данъчно право, Търговско право, Трудово право и Осигурително право. От 1991 г. насам кандидатът има значителен брой научни публикации в български и чуждестранни издания, както и участия в конференции с научни доклади по тематиката на конкурса.

1.3. Познавам лично доц. д-р Любка Ценова като висококвалифициран и отговорен държавен служител, притежаващ отлична експертиза на юрист. Впечатленията от служебните ми контакти с нея са за задълбочен и прецизен специалист в подготовката на законопроекти и проекти на подзаконовни нормативни актове, с принос към развитието на съвременното българско законодателство в процеса на неговото хармонизиране с правото на Европейския съюз. Като университетски колега имам отлични впечатления и от нейните лекционни курсове в Международното висше бизнес училище – Ботевград, предназначени за студенти, които не следват „Право“, и затова изискващи допълнителни умения от лекторите при адаптирането на юридическите дисциплини към аудиторията.

2. Обща характеристика на дейността на кандидата

2.1. Доцент д-р Любка Ценова е дългогодишен преподавател, който притежава необходимите знания и умения за учебния процес във висшите училища. Специално трябва да бъде отбелязано, че нейната преподавателска дейност през годините не остава ограничена до учебни дисциплини с предмет единствено в областта на финансовото и данъчното право, а обхваща учебни дисциплини, чиято тематика е както от областта на публичното право, така и от областта на частното право. След приемането на страната за член на ЕС, съществена референция за развитието на г-жа Любка Ценова като преподавател са нейните курсове, в които тя интегрира традиционното преподаване на правната материя със съответните знания за общностното право. Преподавателската дейност заслужава висока оценка и предвид на разработените от нея по отделните учебни дисциплини учебници и учебни

помагала, с които подпомага студентите при тяхното обучение. С особена сила това се отнася за включената в настоящата процедура книга „Европейско данъчно право“, която като учебник е в основата на дисциплината „Данъчно право на ЕС“. Всички представени в процедурата учебници и учебни помагала са с положителни рецензии, включително подписани от членове на научното жури.

2.2. Кандидатът е публикувал монографичен труд, озаглавен „Жалбата в данъчното производство“, в обем 210 страници и подкрепен от двама научни рецензента. Монографията представлява пълно и всестранно изследване на жалбата в административното производство по ДОПК - правен институт, който досега не е бил обект на самостоятелна разработка в юридическата наука.

Книгата „Жалбата в данъчното производство“ е структурирана в седем глави. Първите четири от тях, съответно озаглавени „Източници“, „Административно правораздаване по ДОПК“, „Публични вземания“ и „Актове, подлежащи на административен контрол“, поставят разглежданата проблематика в общата рамка на данъчното право и процес. Научният принос на автора по изясняването на правната природа на жалбата и на нейната специфика при обжалване по административен ред на ревизионни актове съгласно ДОПК се съдържа основно в следващите две глави на монографичен труд: глава пета „Жалбата като правен институт“ и глава шеста „Производство пред директора на дирекция „Обжалване и данъчно-осигурителна практика“. В последната глава седма се предлага обстоен сравнително-правен анализ на правната уредба на обжалването на данъчните актове в държавите – членки на ЕС, както и в някои трети страни.

В съдържателен план научната разработка е основана на задълбочено познаване на правната теория и на българското законодателство, на съдебната и административна практика у нас, в съчетание с проявен интерес към чужди източници и опит в изследваната от автора проблематика.

Проведеното в монографията цялостно изследване на жалбата, установена като правен институт за целите на данъчното производство, добива своето практическо значение, защото дава възможност на автора да формулира поредица от *de lege ferenda* предложения, по-конкретно отнасящи се до правомощията на органите по приходите и процедурните правила по обжалването на ревизионните актове. Но най-важният принос на монографичния труд, от значение както за правната наука, така и за развитието на законодателството, е, че е изработено за целите на данъчното производство определение за понятието „жалба“.

2.3. При оценяването на останалите научни разработки, представени от кандидата в процедурата за присъждане на академичната длъжност „професор“, специално следва да се отбележи книгата „Данъчно облагане – съвременни тенденции“, защото тя също отговаря на изискванията за публикуван монографичен труд, предлагащ пълно и всестранно научно изследване: на института на обезпечаване изпълнението на данъчните вземания, на лихвата като способ за обезпечаване изпълнението на данъчните задължения и т.н. Изследователският интерес е насочен към актуалния за развитието на страната въпрос за влиянието на данъчната политика на ЕС при формирането на националната данъчна политика.

По принцип принос към правната наука е обстоятелството, че в книгата „Данъчно облагане – съвременни тенденции“ се разискват теми от гледната точка на юриста – изследовател, които традиционно са в полето на научните изследвания на икономистите. Друг приносен момент в тази монография, както и на студията „Съдебно данъчно право“ е, че поставя във фокус необходимостта официално да бъде признато и научно обосновано съществуването на съдебното, в частност на съдебното данъчно право, което отдавна е предмет на изследване в чуждестранната юридическа литература, но не и за правната доктрина у нас.

Обобщено, становището за публикуваните от кандидата научни статии и доклади от научни конференции, представени в настоящата процедура, е, че в тях се засягат разнообразни аспекти от областта на европейското и националното данъчно право, всичките те се отличават с актуалност на изследваната тема и като правило са продукт на интердисциплинарен подход при нейното представяне.

2.4. Конкретно посочени по-горе, научните приноси на кандидата могат да бъдат общо определени като значителни за научното познание и с практическо значение. Значимостта на научните разработки се доказва и от броя на цитиранията, които авторът е получил както в българската, така и в чуждата научна литература, а в представените на вниманието на научното жури научни съобщения се съдържа значима за широк кръг потребители информация за развитието на българското данъчно законодателство.

3. Критични забележки и препоръки

Нямам критични бележки по отношение на преподавателската и научната дейност на доц. д-р Любка Ценова, като препоръката ми е тя да продължи с научните си изследвания и публикации по начина, по който го е правила и досега.

Заклучение

Аргументираната в становището висока оценка за преподавателската работа и научните публикации на кандидата ми дава основание убедено да препоръчам на членовете на научното жури да гласуват решение с предложение до Академичния съвет на Висшето училище по застраховане и финанси, доц. д-р Любка Ценова да бъде избрана на академичната длъжност „професор“.

София

20 юли 2020 г.

Изготвил становището:

(доц. д-р Мария Казанджиева)